

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttalelse - studentombud, trakassering og tilrettelegging

Vi viser til departementets brev den 29.08.18 med forslag til endringer/presiseringer i universitets- og høyskoleloven.

NTNU har følgende kommentarer:

§ 4-3 Læringsmiljø

Vi støtter at det tydeliggjøres i universitets- og høyskoleloven at styret innenfor sitt ansvarsområde skal arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering. Selv om dette allerede følger av likestillings- og diskrimineringsloven kan en synliggjøring i sektorloven bidra til større fokus på temaet.

Vi støtter også at universitets- og høyskolelovens bestemmelse om tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse og særskilte behov får tilsvarende formulering som bestemmelsen i likestillings- og diskrimineringsloven. Sammenlignet med gjeldende bestemmelse i universitets- og høyskoleloven er likestillings- og diskrimineringsloven tydeligere på hvilke områder det skal tilrettelegges på. Lærested, undervisning, læremidler og eksamen nevnes særskilt. Departementet viser også til at den gir bedre rettigheter. For å unngå uklarhet er det viktig at bestemmelsene har samme ordlyd. Selv om retten til tilrettelegging allerede fremgår av likestillings- og diskrimineringsloven bør retten fortsatt fremgå av universitets- og høyskoleloven. Sannsynligvis vil dette medføre at flere søker om tilrettelegging. Både institusjonene og departementet bør være forberedt på at dette kan føre til økte kostnader og behov for økte personellressurser.

Departementet viser til forarbeidene til likestillings- og diskrimineringsloven hvor det fremgår at «*Funksjonsnedsettelse må avgrenses mot forbigående og/eller bagatellmessige forhold, jf. Prop. 81 pkt 30 s 313.*» Vi ser behov for å få nærmere klarhet i hva som anses å være «*forbigående forhold*». Hvis loven kun skal gjelde for personer med kroniske lidelser og funksjonsnedsettelser vil mange kunne falle utenfor. Er det kun tidsperspektivet som gjør en lidelse forbigående eller er det diagnosen i seg selv? Eksempelvis er et armbrudd klart forbigående, men uten tilrettelegging kan

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@adm.ntnu.no	Hovedbygget	+ 47 73 59 80 11	Anne Marie Snekvik
	http://www.ntnu.no/administrasjon	Høgskoleringen 1 Gløshaugen	Telefaks + 47 73 59 80 90	Tlf: + 47 73 59 52 94

studenten i verste fall miste et semester eller et helt år av studiet. Hva med depresjon; er den forbigående eller kronisk? Dette er vanskelige vurderinger, også for lege/psykolog. Vi oppfordrer departementet til å klargjøre dette nærmere i forarbeidene og merknadene til bestemmelsen når lovforslaget legges frem for Stortinget.

Ny § 4-17 Studentombud

Vi stiller oss positiv til at det lovfestes at alle studenter skal ha tilgang til et studentombud og at studentombudet skal ha en uavhengig stilling. Flere institusjoner har allerede ansatt studentombud. En lovbestemmelse vil gi tilbud til alle studenter uavhengig av hvilken utdanningsinstitusjon de studerer ved.

Det kan være en utfordring å avgrense hvilke oppgaver studentombudet bør ha, særlig ved store institusjoner med et svært høyt antall studenter. Det er behov for å avgrense hva rollen i første rekke skal være og det bør fremgå av bestemmelsen hva som er formålet med ordningen. Vi foreslår at følgende tas inn:

Formålet med ordningen er å bidra til økt rettssikkerhet for studentene.

I andre avsnitt hvor studentombudets oppgave beskrives står at: «*Studentombudet har som oppgave å gi studenter råd og hjelp i saker knyttet til deres studiesituasjon.*» Studentombudet skal være et lavterskeltilbud. Vi mener likevel at formuleringen «råd og hjelp» er for vid og vil medføre utfordringer med å avgrense oppgaven. Etter hvert som ordningen blir etablert ved alle institusjonene og den blir bedre kjent, må det påregnes at flere vil henvende seg til studentombudet. Formålet med ordningen og angivelse av oppgaven bør da gi bedre føringer på hvilke henvendelser som bør prioriteres. Studentombudet skal fungere som et supplement til øvrige rutiner og systemer for veiledning og oppfølging og ikke frata institusjonens informasjons- og veiledningsplikt. Oppgaven bør derfor «løftes», både for at det skal ligge innenfor loven å avgrense oppgaven nærmere i et mandat og for at det skal være praktisk mulig for studentombudet å utøve rollen på en hensiktsmessig måte. Studentombudets rolle bør også avgrenses mot det å være en partsrepresentant. Vi foreslår at studentombudets oppgave i stedet bør formuleres slik:

Studentombudet skal gi studentene råd om hva de kan og bør foreta seg for å ivareta sine interesser.

Sammen med en angivelse av formålet med ordningen vil dette tydeliggjøre rollen.

Vi er enig i at mandatet til studentombudet ikke bør lovreguleres, det bør likevel fremgå av bestemmelsen at institusjonen skal fastsette mandat for studentombudet.

Taushetsplikt og konfidensialitet overfor studentene som kontakter studentombudet er viktig. Det er grunnleggende for å ivareta tillitsforholdet mellom studentene og studentombudet. Studentene skal

kunne stole på at studentombudet ikke videreformidler fortrolig informasjon i strid med studentens ønske. Vi støtter forslaget om at studentombudet skal ha taushetsplikt i alle saker som ombudet blir kjent med. Dette går utover taushetsplikten som følger av forvaltningsloven og vil også være klargjørende i forhold til innsynsrett etter offentleglova.

Departementet har ikke skrevet noe nærmere om det kan oppstå ulike situasjoner hvor taushetsplikten muligens må brytes. Vil f.eks. opplysningsplikten etter arbeidsmiljøloven § 2-3 (d) gjelde også for studentombudet eller er det taushetsplikten etter UH-lovens bestemmelse som går foran? Dette bør klargjøres i merknadene til bestemmelsen. Bestemmelsen i arbeidsmiljøloven er en «plikt-bestemmelse» og pålegger en arbeidstaker å underrette til arbeidsgiver/verneombud ved kunnskap om trakassering:

«2) *Arbeidstaker skal:*

(...)

d) sørge for at arbeidsgiver eller verneombudet blir underrettet så snart arbeidstaker blir kjent med at det forekommer trakassering eller diskriminering på arbeidsplassen».

Studentene oppsøker ofte studentombudet for å luften/sortere sine tanker i den tro at samtalen er uformell og uforpliktende. Det kan være en tillitsbrist dersom ombudet likevel skulle varsle videre om forhold studenten selv har ønsket konfidensialitet om.

Med hilsen

Anne Borg
Prorektor

Anne Marie Snekvik
Seniorrådgiver

I samsvar med fullmakt er dokumentet godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur